

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 6Cdo/36/2019                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 8114221918                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 31.03.2020                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Ivan Machyniak           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2020:8114221918.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov M. Q., narodenej XX. XX. XXXX, bývajúcej v C., C. XXX, zastúpenej JUDr. Luciou Šafranovou Verešpejovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Hlavná 133, proti žalovanému Q. W., narodenému XX. XX. XXXX, bývajúcemu v C., C. XXX, zastúpenému JUDr. Zdeňkou Vokálovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Hlavná 61, o vrátenie daru, vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 17C/288/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. mája 2018, sp. zn. 21Co/70/2017, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. júna 2016 sp. zn. 17C/288/2014 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala vrátenia daru a rozhodol o trovách konania. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že strany sporu mali počas manželského spolužitia medzi sebou dlhoročné vážne nezhody. Vzájomne si ubližovali a podávali na seba trestné a priestupkové oznámenia. Následkom boli hlboko narušené vzťahy, pričom bol poznačený aj vzťah detí s rodičmi. Dokazovaním nebolo preukázané, že by žalovaný žalobkyňu psychicky týral a ani to, že by jej fyzicky ublížil. Všetky trestné (priestupkové) oznámenia, ktoré podávala žalobkyňa voči nemu boli zastavené pre nepreukázanie, že spáchal trestný čin, resp. priestupok. Z vyšetrovacích spisov mal preukázané, že aj žalobkyňa fyzicky napádala žalovaného, avšak aj konania prebiehajúce na základe oznámení žalovaného boli zastavené. Za takejto situácie, kedy aj žalobkyňa ako darkyňa sa správala v rozpore s dobrými mravmi, neboli naplnené podmienky pre vrátenie daru v zmysle § 630 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a z tohto dôvodu žalobu zamietol.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom tak, že ho zmenil a žalovaného zaviazal vydať žalobkyni spoluvlastnícky podiel vo veľkosti jednej polovice z vo výroku bližšie identifikovanej nehnuteľnosti, vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania. V

odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie síce v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností vyvodil nesprávny právny záver. Podľa odvolacieho súdu z vykonaných dôkazov nepochybne vyplýva, že žalovaný sa správal k žalobkyni, ale aj ku členom jej rodiny takým spôsobom, že tým hrubo porušil dobré mravy. Tieto závery vyplynuli z výsluchu detí strán sporu, pri ktorom syn strán sporu uviedol, že sa musel učiť do školy pod dekou, pretože v dome bola zima, žalovaný neprispieval finančne na domácnosť, napriek jeho výzvam s tým, že žalobkyňa nevládze utiahnuť sama celú domácnosť. Rovnaký záver vyplynul aj zo správy psychologického vyšetrenia syna strán sporu, kedy uviedol, že „konečne budeme mať pokoj“, čím myslel stav po rozvode strán sporu a poukazoval na trápenie žalobkyne, ako aj na ponížujúce situácie, ktoré rodina musela zakúsiť napríklad tým, že sa musí sprchovať u príbuzných. Dcéra strán sporu potvrdila nezaujem žalovaného podieľať sa na financovaní potrieb rodiny tým, že sú odpojení od teplej vody a zabezpečenie ich potrieb je možné len s pomocou rodičov zo strany žalobkyne a rovnako potvrdila skutočnosť fyzického napadnutia žalobkyne zo strany žalovaného, ako aj podávanie trestných oznámení na žalobkyňu. Navyše z konaní vedených súdom prvej inštancie je zrejmé, že žalovaný neplnil svoju vyživovaciu povinnosť voči deťom, čo nepochybne nemožno hodnotiť ako konanie súladné s dobrými mravmi. Dospel preto k záveru, že zo strany žalovaného ide o správanie, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti daného prípadu kvalifikoval ako hrubé porušenie dobrých mravov. Podľa názoru odvolacieho súdu správanie sa žalobkyne voči žalovanému nebolo takej intenzity, ktorá by odôvodňovala zamietnutie žaloby pri nepochybne zistenom skutkovom stave, podľa ktorého zo strany žalovaného voči žalobkyni došlo ku správaniu, ktorým hrubo porušil dobré mravy.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Dovolanie odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 432 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p. alebo Civilný sporový poriadok“) tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. Podľa žalovaného odvolací súd nesprávne posúdil vzájomné osočovanie a nevhodné správanie ťarchou na jeho stranu. Rovnako nesprávne posúdil neplnenie vyživovacej povinnosti a nezohľadnil invaliditu žalovaného a čiastočné hradenie výživného podľa jeho schopností. Tieto skutočnosti nepostačujú pre vyvodenie záveru o správaní sa k žalobkyni a členom jej rodiny tak, že tým hrubo porušil dobré mravy. Na základe uvedeného potom žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedla, že žalovaný sústavne porušoval dobré mravy svojím správaním spočívajúcim v neposkytnutí pomoci, nestaraním sa o rodinu, konaním hraničiacim s ekonomickým a psychickým týraním. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie treba preto považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (v tejto súv. por. napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci žalovaný odôvodňoval prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

9. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

10. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať prípustnosťou a následne dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 C. s. p. v spojení s § 421 C. s. p.

11. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p.

12. Okrem toho nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, kedy je dovolanie prípustné.

13. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Dovolací súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 123/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa opiera o § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

14. V preskúmvanej veci žalovaný v dovolaní síce uviedol, že uplatňuje dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p., no v dovolaní absentuje uvedenie právneho posúdenia veci, ktoré pokladá za nesprávne a v čom konkrétne spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 432 C. s. p. nezodpovedajú námietky nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávneho hodnotenia dôkazov. V dovolaní sa navyše vôbec neuvádza ani právna otázka, ktorá bola odvolacím súdom nesprávne vyriešená. Celé dovolanie je koncipované iba ako nesúhlas so skutkovými závermi odvolacieho súdu. Dovolací súd tak nemal možnosť ani posúdiť splnenie osobitných podmienok vyplývajúcich z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p., a to, či ide o právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či pri jej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolanie podané žalovaným pre nesprávne právne posúdenie veci preto nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p. v spojení s ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p.

15. Navyše, v danom spore žalovaný (jeho zástupca) v dovolaní neuvádza rozhodnutia najvyššieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť. Na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky dovolací súd prihliadať nemôže, pretože netvorí ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. f) C. s. p.

17. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobkyni úspešnej v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením

povinnosti žalovanému zaplatiť náhradu týchto trov s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

18. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.